

Sygn. akt IV CK 567/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący)

SSN Marian Kocon

SSN Marek Sychowicz (sprawozdawca)

ze skargi A. S. o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa małoletniej D. M. i A. M.

przeciwko A. S.

o ustalenie ojcostwa i alimenty,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 17 lutego 2005 r.,

kasacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 17 maja 2004 r., sygn. akt VI RCa (...),

zmienia zaskarżony wyrok i oddala apelację.

Uzasadnienie

Prawomocnym wyrokiem z dnia 7 grudnia 1998 r. Sąd Rejonowy w B. ustalił, że pozwany A. S. jest ojcem D M., urodzonej dnia 21 października 1997 r. i nadał dziecku nazwisko ojca. Pozwany wniósł o wznowienie postępowania zakończonego tym wyrokiem, powołując jako podstawy wznowienia: 1) pozbawienie go możliwości działania i 2) wykrycie nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych. Dla wykazania

tej drugiej podstawy złożył protokół badania DNA przeprowadzonego w dniu 2 października 2002 r. w Instytucie Badań DNA, sp. z o.o. w W., wykluczającego jego ojcostwo. Sąd Rejonowy w B. uznał, że wznowienia postępowania nie uzasadnia pierwsza z podstaw powołanych przez skarżącego, uzasadnia je natomiast druga z tych podstaw. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z badania DNA i badanie to przeprowadzone przez Akademię Medyczną w G., wykluczyło ojcostwo pozwanego. W tych okolicznościach wyrokiem z dnia 18 listopada 2003 r. Sąd Rejonowy zmienił swój wyrok z dnia 7 grudnia 1998 r. i oddalił powództwo. Jednakże uwzględniając apelację powódki od tego wyroku Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 17 maja 2004 r. wyrok ten zmienił i skargę o wznowienie postępowania oddalił. Zdaniem tego Sądu powołana przez skarżącego podstawa wznowienia w postaci wykrycie nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych (art. 403 § 2 k.p.c.) także nie uzasadnia wznowienia postępowania.

Ostatnio wymieniony wyrok zaskarżył kasacją pozwany. Podstawę kasacji stanowi naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez błędną jego wykładnię i naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 403 § 2 k.p.c. podstawę wznowienia postępowania może stanowić późniejsze wykrycie takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Rację ma Sąd Okręgowy, że pozwany mógł w poprzednim postępowaniu skorzystać z dowodu z badań DNA. Możliwość ta wyrażała się bowiem w uprawnieniu do złożenia wniosku o przeprowadzenie takiego dowodu (art. 217 § 1 k.p.c.), z którego to uprawnienia pozwany nie skorzystał. Wznowienia postępowania nie mogło więc uzasadniać „późniejsze wykrycie” protokołu badania DNA przeprowadzonego w dniu 2 października 2002 r. w Instytucie Badań DNA, sp. z o.o. w W., jako nowego środka dowodowego. Powołanie się przez pozwanego na ten protokół, jako na uzasadniający wznowienie postępowania, oznaczało jednakże, że pozwany powołał się także na nowe okoliczności faktyczne wynikające z tego protokołu. Taką okolicznością, mogącą mieć wpływ na wynik sprawy, jest bowiem stwierdzenie, że ojcostwo pozwanego jest wykluczone. Wprawdzie w poprzednim postępowaniu pozwany utrzymywał, że nie jest ojcem dziecka, ale było to jego twierdzenie (sprzeczne z twierdzeniem powódki) i obiektywną okolicznością wskazującą na prawdziwość tego twierdzenia stał się dopiero wynik badania DNA przeprowadzonego przez

wyspecjalizowany instytut. Na okoliczność tę pozwany nie mógł powołać się w poprzednim postępowaniu. W szczególnych okolicznościach sprawy można zatem było uznać, że zachodzi podstawa wznowienia postępowania w postaci wykrycia przez pozwanego nowych okoliczności faktycznych (art. 403 § 2 k.p.c.).

Wobec jednoznaczności wyniku badania DNA wykonanego przez Instytut Badań DNA, sp. z o.o. w W. oraz przeprowadzonego przez Sąd Rejonowy dowodu z badania DNA wykonanego przez Akademię Medyczną w G. i nie budzącego wątpliwości wniosku wynikającego z tych badań, że pozwany nie jest ojcem dziecka, trafnie Sąd Rejonowy w wyniku wznowienia postępowania zmienił wyrok ustalający ojcostwo pozwanego i powództwo oddalił.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy uznał kasację za zasadną i orzekł jak w sentencji.